

Fjellhaug
internasjonale
Høgskole

Studieplan for

Årsstudium i kristendom, religion, livssyn og etikk

(60 studiepoeng)

Våren 2022

FJELLHAUG INTERNASJONALE HØGSKOLE

Innhold

1. Innledning.....	3
1.1 Innledning	3
1.2. Grunnlag for oppnåelse av årsstudium i kristendom, religion, livssyn og etikk	3
2. Opptak	3
2.1 Opptak.....	3
2.2 Opptakskrav	3
3. Studiets hovedmålsetting.....	3
3.1 Studiets hovedmålsetting	3
3.2 Hva kvalifiserer studiet til?.....	3
4 Kvalifikasjoner for studier på lavere grads nivå	4
5. Studiets faglige profil.....	5
5.1 Studieåret.....	5
5.2 Undervisningsspråk.....	5
5.3 Oppmøte og fravær.....	6
5.4. Vurderingsformer.....	6
5.5 Arbeidskrav	6
6. Studiets pedagogiske profil	6
7. Studieprogrammets oppbygning.....	6
8. Kvalitetssikring av studiet.....	7
9. Emnebeskrivelser	8
RLE1001 Innføring i Bibelen (10 stp/ECTS)	8
BTM1002 Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS)	10
BTM1003 Kristen tro og etikk (10 stp/ECTS).....	13
BTM1004 Verdensreligionene (10 stp/ECTS).....	16
RLE1006 Livssyn og KRLE-didaktikk (10 stp/ECTS)	19
RLE1008 Etikk i religionene og nyreligiøsitet (10 stp/ECTS)	22

1. Innledning

1.1 Innledning

Studieplanen for årsstudium i kristendom, religion, livssyn og etikk tar utgangspunkt i følgende dokumenter: «Lov om universiteter og høyskoler» (2005), «Forskrift om grader og yrkesutdanninger» (2005), «Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole» (2014).

Studietilbudet er godkjent av Akademisk råd 21. april 2021.

1.2. Grunnlag for oppnåelse av årsstudium i kristendom, religion, livssyn og etikk

Årsstudiet i kristendom, religion, livssyn og etikk oppnås på grunnlag av eksamener av til sammen 60 studiepoengs omfang og har en normert studietid på 1 år. Det er mulighet for å gjennomføre studiet på deltid.

2. Opptak

2.1 Opptak

Søknad om opptak skjer gjennom Samordna Opptak. Ved søknad via Samordna opptak gjelder de nasjonalt fastsatte søknadsfristene.

2.2 Opptakskrav

Opptakskravet er enten generell studiekompetanse (GENS) eller realkompetanse etter gjeldende regler.

For nærmere bestemmelser om opptak og opptakskrav henvises det til «Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole» (2014) som er tilgjengelig på høgskolens hjemmesider.

3. Studiets hovedmålsetting

3.1 Studiets hovedmålsetting

Årsstudium i kristendom, religion, livssyn og etikk er et ettårig studium som gir en grunnleggende innføring i kristendom, religions- og livssynskunnskap og filosofi og etikk. Gjennom kunnskap om religionenes tro, historie og praksis vil studentene få kunnskap om hvilken betydning og plass religion, livssyn og etikk har i samfunnet.

3.2 Hva kvalifiserer studiet til?

Årsstudium i kristendom, religion, livssyn og etikk gir økt forståelse for de ulike verdensreligionene og livssyn som finnes innenfor det norske samfunnet. Med nødvendig tilleggsutdannelse kan studiet være en del av grunnlaget for å kvalifisere til undervisning i kristendom, religion, livssyn og etikk i grunnskolen og videregående opplæring.

Årsstudiet kan også kvalifisere til både frivillig og lønnet arbeid i ulike typer organisasjoner der religion og livssyn står sentralt.

Årsstudiet i kristendom, religion, livssyn og etikk kvalifiserer også til videre studier innenfor KRLE og kristendomskunnskap.

4 Kvalifikasjoner for studier på lavere grads nivå

En kandidat med fullført kvalifikasjon skal ha følgende totale læringsutbytte definert i kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap:	Ferdigheter:	Generell kompetanse:
<ul style="list-style-type: none"> - har kunnskap om Bibelen som helhet og kunnskap om utvalgte sentrale deler - har kunnskap om kristendommens historie, utbredelse og den kristne kirkes tros- og livstolkning - har kunnskap om de store verdensreligionene med utgangspunkt i deres historiske utvikling, lære og praktiske funksjon - har kunnskap om ulike livssyn og særtrekk ved nyreligiøsiteten - har kunnskap om ulike etiske modeller - har kunnskap om religions- og kulturbegrepet og om hvilke følger det flerkulturelle samfunnet får for religionens plass i samfunnet - har kunnskap om KRLE-fagets mål ut fra gjeldende læreplan og 	<ul style="list-style-type: none"> - kan utarbeide undervisningsopplegg i KRLE-faget med utgangspunkt i gjeldende læreplan - kan formidle sentralt fagstoff om religioner, livssyn og etikk slik at det belyser en problemstilling - har evne til å møte mennesker med ulike religiøse eller teologiske oppfatninger med kunnskap og respekt - kan drøfte utfordringer som det flerkulturelle og flerreligiøse samfunnet medfører og kunne bidra til konstruktiv dialog mellom ulike religioner og kulturer 	<ul style="list-style-type: none"> - har evne til å arbeide alene og sammen med andre, i tråd med etiske krav og retningslinjer - har evne til å bidra og utvikle ulike former for dialog i religiøse og etiske spørsmål - kan bidra til utvikling av god praksis innenfor fagområdet ut fra faglige forutsetninger og innsikt i yrkesetiske problemstillinger - kan skrive fagoppgaver på høyere nivå innenfor rammen av 1. syklus - behersker relevante faglige verktøy, teknikker og arbeidsformer og har nødvendig digital kompetanse

- videre ha kunnskap om ulike didaktiske prinsipper og modeller for KRLE-undervisningen i norsk skole
- har kunnskap om relevante yrkesetiske problemstillinger knyttet til KRLE-faget og undervisning i religioner og sekulære livssyn i et flerkulturelt og flerreligiøst samfunn

5. Studiets faglige profil

5.1 Studieåret

Studieåret er på 40 uker.

I studietilsynsforskriften stilles det krav til at et heltidsstudium skal ha et samlet arbeidsomfang på 1500-1800 timer per år for heltidsstudenter. FIH har i sine studieplaner forutsatt at det arbeides 266 timer per emne på 10 stp., det vil si et totalt arbeidsomfang på 1596 timer.

Læringsaktiviteter per emne fordeles mellom arbeid med læringsaktiviteter i form av forelesninger, praktiske øvelser og obligatorisk praksis (i de emnene dette gjelder), selvstudium i form av lesing av pensumlitteratur, og eksamensforberedelse i form av arbeid med emnets arbeidskrav og gjennomføring av eksamen.

For et emne på 10 stp. kan en normalfordeling se slik ut:

Læringsaktiviteter	48 timer
Selvstudium	140 timer
Eksamensforberedelse og gjennomføring	78 timer
Til sammen:	266 timer

5.2 Undervisningsspråk

Norsk. Enkelte emner og forelesninger kan gis på et annet nordisk språk eller engelsk.

5.3 Oppmøte og fravær

Det er i hvert emne angitt antall undervisningstimer. I emner med obligatorisk fremmøte skal ikke fraværet overstige 30 % i det enkelte emne. Fraværsregler i de enkelte emnene framgår av emnebeskrivelsen.

5.4. Vurderingsformer

Vurderingsformen i det enkelte emnet oppgis i emnebeskrivelsen. Mange emner har arbeidskrav som må fullføres for å få sluttvurdering i emnet. Høgskolen benytter en gradert karakterskala fra A til F, der A er beste og E er dårligste ståkarakter. I enkelte emner benyttes Bestått/Ikke bestått. FIH har utviklet nivåspesifikke karakterbeskrivelser for institusjonen. Disse er tilgjengelige på høgskolens LMS for studenter og ansatte.

For mer informasjon om vurderingsuttrykk og eksamen osv. henvises det til «Forskrift om opptak, studier og eksamen ved Fjellhaug Internasjonale Høgskole».

5.5 Arbeidskrav

I emner der det er arbeidskrav for å få gå opp til eksamen, har gjennomførte arbeidskrav en gyldighet på tre år, forutsatt at læringsmålene i emnet består uendret. Dette gjelder ikke tilstedeværelseskravet og utkast i emner med valg mellom prosessorientert eksamen og kausureksamen uten arbeidskrav

6. Studiets pedagogiske profil

Innholdet i de forskjellige emnene formidles og bearbeides gjennom forelesninger, veiledning, lesing av litteratur, digitale ressurser, seminararbeid, gruppediskusjoner og endelig ved et avsluttende studentarbeid med påfølgende vurdering. Emnet RLE1008 tilbys med såkalt «blandet læring», der digitale forelesninger forutsettes sett før samling i klasserom.

Studiet er ment tilrettelagt så fleksibelt at det kan tas enten som deltidsstudium over lengre tid, eller som et heltidsstudium. Det forutsettes at studentene har tilgang til Internett. Siden studiet er emnebasert, kan studentene ta ulike deler og i ulikt tempo. En vesentlig del av kommunikasjonen mellom høgskolen/lærerne og studentene kunne skje via høgskolens læringsplattform (*Canvas*).

7. Studieprogrammets oppbygning

Studieprogrammet består av seks emner som til sammen utgjør 60 studiepoeng og som er definert på 1000-nivå:

RLE1001	Innføring i Bibelen (10 stp)
BTM1002	Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp)
BTM1003	Kristen tro, etikk og livstolkning (10 stp)

- BTM1004 Verdensreligionene (10 stp)
 RLE1006 Livssyn og KRLE-didaktikk (10 stp)
 RLE1008 Etikk i religionene og nyreligiøsitet (10 stp)

Emnene undervises følgende tidspunkt i løpet av studieåret:

H	RLE1001 Innføring i Bibelen	BTM1002 Kirkehistorie og konfesjonskunnskap	RLE1008 Etikk i religionene og nyreligiøsitet (10 stp)
V	BTM1003 Kristen tro og etikk	BTM1004 Verdensreligioner*	RLE1006 Livssyn og KRLE-didaktikk stp)

Studiets faglige profil er fordelt slik at 20 studiepoeng består av kristendomsfaglige emner (RLE1001, BTM1002 og BTM1003), mens 30 studiepoeng gir en innføring i religionsfaglige og pedagogiske tema (RLE1008; BTM1004 og RLE1006).

8. Kvalitetssikring av studiet

Studiets kvalitet, innhold, gjennomføring og videreutvikling blir ivaretatt av høgskolens kvalitetssikringssystem. Studiekvaliteten og studieprogrammene evalueres etter fastsatte sykluser. Studentene involveres i dette og vil regelmessig bli bedt om å foreta evalueringer av enkeltemner. Dessuten evalueres den generelle studiekvaliteten gjennom en årlig studiekvalitetsundersøkelse. Resultatene og hovedfunnene ved både emneevalueringene og studiekvalitetsundersøkelsen blir behandlet i de aktuelle rådene innenfor kvalitetssikringssystemet.

For mer informasjon om høgskolens kvalitetssikringssystem henvises det til «Kvalitetssystem for Fjellhaug Internasjonale Høgskole» som er tilgjengelig i skolens LMS.

9. Emnebeskrivelser

RLE1001 Innføring i Bibelen (10 stp/ECTS)

Emnekode:	RLE1001
Emnenavn:	Innføring i Bibelen
Emnenavn nynorsk:	Innføring i Bibelen
Emnenavn engelsk:	Introduction to the Bible
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000 (Grunnivå)
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Emneansvarlig:	Førstelektor Knut Kåre Kirkholm
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	5 stp mot KRL101-101 5 stp mot KRL101-103
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste A
Gjelder fra:	1. august 2013

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene i og grunnleggende problemstillinger ved Det gamle testamentets tekstsjangre og skriftgrupper, og de ulike GT-bøkernes tilblivelse, litterære særtrekk og sentrale teologiske temaer
- gjøre rede for geografiske forhold og for grunnleggende historiske epoker og begivenheter i det gamle Midtøsten og det gamle Israel spesielt, i gammeltestamentlig tid
- gjøre rede for hovedtrekkene i og grunnleggende problemstillinger ved Det nye testamentets tekstsjangre og skriftgrupper, og de ulike NT-bøkernes tilblivelse, litterære særtrekk og sentrale teologiske temaer
- gjør rede for form og innhold i utvalgte tekster fra Matteusevangeliet. Følgende tekster skal gjennomgås med et sideblikk på misjonstankens gradvise gjennombrudd: Matteus 3,13-17; 5,1-20; 8,1-34; 9,35-11,1; 13,1-52; 15,21-28; 16,13-28, 21,1-11; 24,1-22; 28,16-20
- gjøre kort rede for Det nye testamentets tidshistorie
- gjøre rede for hovedtrekkene og grunnleggende problemstillinger knyttet til Bibelens tekst- og kanonhistorie

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- presentere grunnleggende kunnskap om Bibelens tekstsjangre og skriftgrupper, samt de ulike bøkens tilblivelse, innhold og betydning
- anvende faglig kunnskap og relevante resultater fra forskning på innledningsstoff til Bibelen og treffe begrunnede valg
- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff i relevante oppslagsverk, evangeliessynopse og kommentarlitteratur, og fremstille dette slik at det belyser en tekst eller en bibelteologisk problemstilling
- planlegge og gjennomføre undervisning i og om Bibelen i ulike kirkelige og undervisningsmessige sammenhenger

Emnets innhold:

I dette emnet får du en grunnleggende innføring i Bibelen, med vekt på tekstsjangre og skriftgrupper og videre de ulike bibelbøkens tilblivelse, oppbygning og innhold. Det gis også en innføring i GTs og NTs tekst- og kanonhistorie.

Det gis også en innføring i form og innhold i utvalgte tekster fra Matteusevangeliet med et sideblikk på misjonstankens gradvise gjennombrudd. Det gis også en innføring i GTs og NTs tekst- og kanonhistorie og senere virkningshistorie hvor særlig oversettelsesproblematikk og bibelsyn vil drøftes.

Organisering og arbeidsmåter:

Det tilbys 48 undervisningstimer i emnet, fordelt likt mellom GT og NT. Undervisningen gis hovedsakelig som forelesninger.

Vurdering og eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Skoleeksamen	5	timer

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Det gamle testamente:

Hill, A. E., Walton J. H. (2009). *A Survey of the Old Testament (3rd Ed.)*. Zondervan; ss. 21-30; 35-52; 57-72; 77-96; 101-120; 125-139; 163-176; 181-199; 205-212; 217-332; 257-274; 279-299; 309-324; 329-343; 357-369; 375-396; 401-416; 419-436; 441-450; 455-464; 481-497; 503-515; 519-529; 533-540; 567-577; 581-591; 605-614; 687-697.

Det nye testamente:

Hvalvik, R. & Stordalen, T. (1999). *Den store fortellingen*. Det Norske Bibelselskap; ss. 32-64 og 176-382.

Kvalbein, Hans (1998): *Fortolkning til Matteusevangeliet. Bind I og II*. Oslo: Luther forlag, ss. 102-108, 124-149, 212-233, 264-285, 11-33, 53-56, 63-79, 135-140, 198-207, 287-293.

BTM1002 Kirkehistorie og konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS)

Emnekode:	BTM1002
Emnenavn:	Kirkehistorie og konfesjonskunnskap
Emnenavn nynorsk:	Kyrkjehistorie og konfesjonskunnskap
Emnenavn engelsk:	Introduction to Church History and Christian Churches
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Undervisningssted:	Oslo, Aarhus, København
Emneansvarlig:	Professor Finn Aasebø Rønne
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	10 stp. mot KRL102 10 stp. mot RLE1002 og RLE1002N 10 stp. mot BMM1002
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste A
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene ved kristendommens fremvekst og utvikling under Romerriket, med særlig vekt på utviklingen fra frikirke til statskirke og den teologiske tenkning
- gjøre rede for hovedtrekkene ved middelalderkirken med særlig vekt på den teologiske tenkningen, utviklingen av klosterbevegelsene og forholdet mellom stat og kirke
- gjøre rede for hovedtrekkene ved reformasjonen og utviklingen av de protestantiske kirkesamfunn
- gjøre rede for hovedtrekkene ved kirkens historie etter 1600, med særlig vekt på konfesjonalisering og kristendommens utbredelse i Amerika, Asia og Afrika
- gjøre rede for fremveksten av den økumeniske bevegelsen på 1900-tallet
- gjøre rede for sentrale utviklingslinjer i sitt eget lands kirkehistorie
- gjøre rede for historien, utbredelsen, organiseringen og det teologiske særpreget til de ortodokse kirker, den romersk-katolske kirke, de lutherske kirker, de reformerte kirker, den anglikanske kirke, baptismen, metodismen, adventistsamfunnet og den pinsekarismatiske bevegelsen

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om kristendommens historie og ulike kirkesamfunn og fremstille dette på en sakssvarende måte
- presentere ulike kirkesamfunns egenart og selvforståelse på en sakssvarende måte

Emnets innhold:

Emnet sikter på å gjøre rede for kristendommens utbredelse, den teologiske tenkningen og fremveksten av ulike kirkesamfunn, fra oldkirkens tid og til i dag. Emnet skal gi en oversikt over den kristne kirkes historie og misjonsutbredelse i lys av den sosiale, og kulturelle og politiske kontekst.

Emnet er et innføringsstudium og gir et oversiktsbilde over de ulike epokene i kristendommens historie, med særlig vekt på oldkirken, middelalderen, reformasjonen og tiden etter 1800.

Emnet gir også en innføring i norsk eller dansk kirkehistorie fra kristningsperioden og frem til i dag.

Organisering og arbeidsmåter:

Det tilbys 48 undervisningstimer i emnet fordelt på henholdsvis 24 timer i allmenn kirkehistorie, 12 timer i konfesjonskunnskap og 12 timer i norsk kirkehistorie.

Undervisningen gis hovedsakelig som forelesninger.

Vurdering og eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Skoleeksamen	5	timer

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Allmenn kirkehistorie

Ellefsen, K. (2021). Historiske perspektiver på misjon, i:

Engelbrecht, Edward A. (red.) (2016). *Church History: The Basics*. Concordia Publishing House; ss. 1-364.

Konfesjonskunnskap

Tjørhom, O. (Red.) (2017). *Kirkesamfunn i Norge: Innføring i kirkekunnskap*. Cappelen Damm Akademisk; ss. 13-32, 81-212, 233-250, 273-323.

Norsk kirkehistorie

*Elstad H. (2005). «Pietisme og opplysningstid», i *Nyere norsk kristendomshistorie*. Fagbokforlaget; ss. 20-37.

*T Meistad T. (2000). «Reformasjonen, ortodoksien», i *Kristendommens historie, en innføring*. Høyskoleforlaget; ss. 288-295

*Sødal H. K. (2009). «Religionsskiftet i Norge», i *Kristendommen II, Tro og tradisjon*. Høyskoleforlaget; ss. 63-82

Sødal H. K. (2021): *Norsk kristendomshistorie 1800-2020. Fra selvsagt tro til mangfold.* Cappelen Damm.

BTM1003 Kristen tro og etikk (10 stp/ECTS)

Emnekode:	BTM1003
Emnenavn:	Kristen tro og etikk
Emnenavn nynorsk:	Kristen tru og etikk
Emnenavn engelsk:	Christian Beliefs and Ethics
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Undervisningssted:	Oslo, Aarhus, København
Emneansvarlig:	Førsteamanuensis Arne Helge Teigen
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengreduksjon:	7 stp. mot KRL103 10 stp. mot RLE1003 og RLE1003N 10 stp. mot BMM1003
Hjelpemiddeliste ved eksamen:	Liste A
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedpunktene i den kristne tro, med utgangspunkt i den evangelisk-lutherske kristendomsforståelsen
- forklare sammenhengen mellom hovedpunktene i den kristne tro
- gjøre rede for noen av de viktigste tolkningene av de sentrale punktene i den kristne tro, slik dette kommer til uttrykk i andre konfesjoner enn den lutherske
- gjøre rede for hovedtrekkene i kristne etikken og kunne drøfte forholdet mellom allmenn etikk og kristen etikk
- gjøre rede for det etiske materiale i Bibelen og drøfte hvordan dette kan anvendes i etisk argumentasjon

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- forklare og redegjøre for dogmatiske og kristen-etiske oppfatninger
- reflektere kritisk over egen forståelse av den kristne tro, fagets tematikk og utvikle sin kunnskap om kristen tro og livstolkning

Emnets innhold:

Emnet består av temaområdene kristen tros lære (dogmatikk) og kristen etikk og gir en første innføring i disse.

Troslæren sikter på å gi en helhetsinnføring i den kristne tro, med hovedvekt på den evangelisk-lutherske kristendomsforståelsen. I arbeidet med emnet skal du tilegne deg kunnskap om kristen åpenbaringsforståelse, læren om Gud og frelsen, kirken og nådemidlene. Studiet sikter på å gi innsikt i forskjellige teologiske forklaringer på disse ulike temaene.

Videre gir emnet en innføring i kristen etikk. I dette arbeidet skal du tilegne deg kunnskap om det bibelske grunnlaget for etikken og kunne drøfte forholdet mellom kristen etikk og annen etikk. Det gis en innføring i det etiske materialet i Bibelen, og du skal kunne drøfte hvordan bibelmaterialet kan brukes i møte med aktuell problematikk som for eksempel miljøvern, bærekraft, menneskesyn, fordeling og ansvar for skaperverket. Det gis også en innføring i enkelte emner fra områdeetikken, der en drøfter mulige konsekvenser av bibelmaterialet og det kristne menneskesyn for livet i familie og samfunn.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har til sammen 48 undervisningstimer, fordelt på 24 undervisningstimer i troslære og 24 timer i kristen etikk.

Vurdering og eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Skoleeksamen	5	timer

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i høgskolens LMS. Det er merket med *.

Troslære:

Teigen, A. H. (2008). *Innføring i kristen tro*. FiH-forlaget.

eller

Skarsaune, O. (1997). *Troens ord: De tre oldkirkelige bekjennelsene*. Luther; ss. 36- 134.

Valen-Sendstad, A. (1997). *Kristen troslære*. Lohse.

Etikk:

FN-sambandet (2019, 15. januar). *Bærekraftig utvikling*.

<https://www.fn.no/tema/fattigdom/baerekraftig-utvikling>

Heiene, G., Thorbjørnsen, S. O. (2011). *Kristen etikk: En innføring*. Universitetsforlaget; ss. 13-232.

Jørgensen, J. A. (2017). Kirkerne og verdens fremtid. I M. S. Mogensen (Red.), *Godt nyt for verden: Kirkens mission og FN's verdensmål for en bæredygtig utvikling* (s. 43-46). Dansk Missionsråd. https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/nymssion_32

Ravn-Pedersen, T. (2017). Sådan fik verden sin mest ambitiøse plan nogensinde. I M. S. Mogensen (Red.), *Godt nyt for verden. Kirkens mission og FN's verdensmål for en bæredygtig utvikling* (s. 15-22). Dansk Missionsråd. https://issuu.com/danishmissioncouncil/docs/nymssion_32

Stott, J. (2006). *Issues Facing Christians Today* (4th ed.). Zondervan Publishing House; ss. 23-70, 442-499.

Fra de lutherske bekjennesskriftene

Brunvoll, A. (1972). *Den norske kirkes bekjennesskrifter*. Lunde forlag.

eller:

* Mæland, J.-O. (Red.). (1985). *Konkordieboken: Den evangelisk-lutherske kirkes Bekjennesskrifter*.

Lunde Forlag; ss. 15-59; 277-295

eller:

Grane, L. (1976). *Den danske folkekirkes bekendelsesskrifter*. Det Danske Bibelselskab.

BTM1004 Verdensreligionene (10 stp/ECTS)

Emnekode:	BTM1004
Emnenavn:	Verdensreligionene
Emnenavn nynorsk:	Verdsreligionane
Emnenavn engelsk:	World Religions
Studiepoeng:	10
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Undervisningssted:	Oslo
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Tonje Belibi
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Studiepoengreduksjon:	8 stp mot KRL104 10 stp. mot RLE1004N 10 stp. mot RLE1004 3 stp. mot BTM2012
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Hjelpemidler ved eksamen:	Ingen hjelpemidler
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for hovedtrekkene ved utvalgte religionsteorier og religioners plass og funksjon i samfunnet.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved østlige religioner med særlig vekt på hinduismens og buddhismens historie, gudsforestillinger, lære og ritualer.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved jødedommens historie, tro, moderne retninger og festkalender.
- gjøre rede for antisemittismens historie med vekt på forholdet mellom kirke og jødedom i middelalderen og antisemittismen i Europa i moderne tid.
- gjøre rede for islam med særlig vekt på Muhammeds liv og lære samt islams videre utbredelse og historie.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved muslimsk tro og praksis med vekt på sunniislam.
- gjøre rede for hovedtrekkene i muslimsk tro og praksis slik de kommer til uttrykk i ulike bevegelser i islam, med hovedvekt på islamisme, sufisme og folkeislam.
- gjøre rede for hvordan ulike muslimske bevegelser kommer til uttrykk i en spesifikk kulturell og geografisk kontekst

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henvise til informasjon og fagstoff om aktuelle religionsteorier og verdensreligionene slik at dette belyser en problemstilling
- kunne møte mennesker med annet religiøst ståsted med gode kunnskaper og med respekt

Emnets innhold:

Emnet gir en grunnleggende innføring i de store verdensreligionene. Jødedommen, islam og østlige religioner skal studeres ut fra et historisk perspektiv og deres respektive tros- og atferdsformer. Videre gir emnet en grunnleggende innføring i religionsteorier og drøfter religionenes rolle og funksjon i det moderne samfunnet.

Organisering og arbeidsmåter:

Emnet har til sammen 48 undervisningstimer og består hovedsakelig av forelesninger. Det undervises 4 timer i religionsteori, 20 timer i østlige religioner, 10 timer i jødedom og 14 timer i islam.

I tilknytning til emnet arrangerer høgskolen et femukers studieopphold til enten Asia eller Øst-Afrika. Formålet med studieturen er å gi studentene innblikk i lokal religionspraksis og kultur, og deler av undervisningen blir gitt under studieturen. Studieturen til Asia vil ha et særlig fokus på buddhismen, mens studieturen til Øst-Afrika har et særlig fokus på islam. Høgskolen kunngjør i begynnelsen av høstsemesteret hvilket område/land studieturen planlegges og studentene må påberegne en ekstra utgift i tilknytning til studieturen.

Vurdering og eksamen:

Vurderingsform	Varighet	Varighetstype
Skoleeksamen	5	timer

Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter i Oslo: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

*Neegaard, G. (Red.) (2006). *Logos og Dharma: Religioner, livssyn og etikk*. Fagbokforlaget; ss. 17-40.

Gilhus, I. S. & Mikaelsson, L. (2007). *Hva er religion*. Universitetsforlaget; ss. 17-66, 86-112, 130-145.

Jacobsen, K. A. & Thelle, N. R. (1999). *Hinduismen og buddhismen*. Høyskoleforlaget; ss. 37-330.

Opsal, J. (2016). *Lydighetens vei: Islams veier til vår tid* (3. utg.). Universitetsforlaget; ss. 11-232, 251-263, 288-305.

Rian, D. & Eidhamar, L. G. (1999). *Jødedommen og islam* (2. utg.). Høyskoleforlaget; ss. 16-108.

RLE1006 Livssyn og KRLE-didaktikk (10 stp/ECTS)

Emnekode:	RLE1006
Emnenavn:	Livssyn og KRLE-didaktikk
Emnenavn nynorsk:	Livssyn og KRLE-didaktikk
Emnenavn engelsk:	Worldviews and CREE-didactics
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000
Status:	Obligatorisk emne
Undervisningssemester:	Vårsemesteret
Emneansvarlig:	Høgskolelektor Tonje Belibi
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	Ingen
Studiepoengreduksjon:	5 stp mot TM2506 2 stp mot KRL104 5 stp mot KRL105-101 (KRL105-101 reduseres alltid) 3 stp mot KRL110-114 (KRL110-114 reduseres alltid) 4 stp mot KRL121-114 (KRL121-114 reduseres alltid) 2 stp mot KRL120-121 3 stp mot KRL121-121
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Hjelpemidler ved eksamen:	Alle hjelpemidler tillatt.
Gjelder fra:	1. august 2019

Læringsmål:

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- definere livssynsbegrepet.
- gjøre rede for sekulariseringsbegrepet og sekulariseringsprosesser og drøfte forholdet mellom sekularisering og religiøsitet i det moderne samfunnet.
- gjøre rede for hovedtrekkene ved de sekulære livssynene humanisme, naturalisme, eksistensialisme og marxisme.
- gjøre rede for hovedtrekkene for bevegelsene okkultisme, teosofi, nypaganisme, ufologi, scientologi og nyreligiøsitet, det siste med bakgrunn i hinduismen.
- gjøre rede for aspekter ved religiøsitet og livssyn i moderne ungdomskultur.
- gjøre rede for kristendomsfagets planhistorie, begrunnelse og målsetting i norsk skole.
- gjøre rede for hovedmålene og innholdet i gjeldende læreplaner for KRLE-faget.
- gjøre rede for og drøfte ulike perspektiver ved undervisning i KRLE med hensyn til elev- og lærerforutsetninger og til arbeidsmetoder.
- gjøre rede for fortellingsdidaktikkens innhold og funksjon i KRLE-faget.

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- finne, vurdere og henviser til informasjon og fagstoff om religionsdidaktiske og livssynsmessige problemstillinger og fremstille dette slik at det belyser en problemstilling.
- utarbeide undervisningsopplegg i samsvar med gjeldende læreplaner.
- drøfte særskilte yrkesetiske utfordringer knyttet til religions- og livssynsundervisning i et samfunn preget av flerkulturelt og livssynsmessig mangfold
- formidle sentralt fagstoff om livssynsteori og religionsdidaktikk som teorier, problemstillinger og løsninger i relevant format.

Emnets innhold:

Emnet er todelt og gir en innføring i livssynsfaget og KRLE-didaktikk. I livssynsundervisningen blir det gitt en innføring i livssynsbegrepet og hovedtrekkene i virkelighetsforståelsen, menneskesynet og etikken i de mest sentrale sekulære livssynene. Videre blir det gitt en innføring i ulike særtrekk ved nyreligiøse livssyn og ulike nyreligiøse bevegelser. Ulike aspekter ved religiøsitet slik den fremstår i ungdomskulturen blir også introdusert.

Den andre hoveddelen av emnet gir en innføring i religions- og livssynsdidaktikk. Kristendoms-/religionsfagets historiske plass i norsk skole og læreplanens målsettinger, begrunnelse og hovedmål blir særlig drøftet. Videre blir elevforutsetninger, som moralsk og kognitiv utvikling presentert. Didaktikken drøfter særlig ulike aspekter ved religionsundervisningen og bruk av fortellingsdidaktikk og estetiske perspektiver i ulike typer undervisningsmetoder.

Organisering og arbeidsmåter:

Undervisnings- og læringsformen i emnet er blandet læring, som vil si at studentene møtes sammen med lærer tolv (12) timer i løpet av semesteret for samtale og diskusjon om det digitale undervisningsmaterialet som de på forhånd har sett.

Vurdering og eksamen:

Arbeidskrav:

For å kunne bli vurdert i emnet, må følgende arbeidskrav være godkjent:

- To innsendingsoppgaver på 1000 ord (+/- 10%) i henholdsvis livssyn og KRLE-didaktikk.
- Levere utkast til prosjektoppgave innen oppsatt frist, for veiledning.

Ved «ikke godkjent» får studenten én ny mulighet i samme semester.

Prosjektoppgave:

- Prosjektoppgave på 4000 ord (+/- 10 %) i tråd med gjeldende manual, der livssynsdelen og didaktikkdelen kombineres.

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av prosjektoppgaven. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

For studenter ved norsk avdeling: Deler av pensum er tilgjengelig i kompendium i Canvas. Det er merket med *.

Livssyn:

Aadnanes, Per M. (2012): *Livssyn* (4 utg.). Oslo: Universitetsforlaget, ss. 11-74 og 130-291. (224 sider)

Kvalvaag, Robert W. (2003): *Det guddommelige jeg. Nyreligiøsitet og religiøse strømninger i moderne ungdomskultur*. Bergen: Fagbokforlaget, ss. 71-85 og 125-135. (24 sider)

KRLE-didaktikk:

Breidlid, Halldis og Nicolaisen, Tove (2001): *I begynnelsen var fortellingen*. 2. utg. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 19-75 og 139-278.

Sødal, Helje Kringlebotn (red.) (2009): *Religions- og livssyndidaktikk. En innføring*. 4. utg. Kristiansand: Høyskoleforlaget, ss. 11-189.

Utdanningsdirektoratet: *Læreplan for religion, livssyn og etikk*. (Innfases f.o.m. høsten 2020): Dokumentet finnes på: <https://data.udir.no/kl06/v201906/laereplaner-1k20/RLE01-03.pdf>

Utdanningsdirektoratet: *Læreplan for religion, livssyn og etikk. 1-10*. 10 sider. (Utfases f.o.m. høsten 2020). Dokumentet finnes også på: <https://www.udir.no/kl06/RLE1-02>.

RLE1008 Etikk i religionene og nyreligiøsitet (10 stp/ECTS)

Emnekode:	RLE1008
Emnenavn:	Etikk i religionene og nyreligiøsitet
Emnenavn nynorsk:	Etikk i religionane og nyreligiøsitet
Emnenavn engelsk:	Religious Ethics and Alternative Spirituality
Studiepoeng:	10
Nivå:	1000
Status:	Obligatorisk emne
Undervisningssemester:	Høstsemesteret
Undervisningssted:	Oslo
Emneansvarlig:	Uavklart
Obligatoriske forkunnskaper:	Ingen
Anbefalte forkunnskaper:	RLE1004N
Tilbys som enkeltemne:	Ja
Studiepoengsreduksjon:	5 stp mot RLE2003 5 stp mot TM2506
Hjelpemidler ved eksamen	Alle hjelpemidler tillatt
Gjelder fra:	1. august 2021

Læringsmål

Kunnskap

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- gjøre rede for etiske fellestrekk mellom de store verdensreligionene
- gjøre rede for etisk særstoff i de ulike religionene
- drøfte hvorvidt etikk i de ulike religionene representerer et felles etisk fundament
- drøfte hvordan kunnskap om etikk i religionene gjennom dialog og samhandling kan bidra til et bærekraftig samfunn
- gjøre rede for den nyreligiøse utvikling i Norge, fra 1970-årene og fremover
- drøfte hvordan de nyreligiøse bevegelser i Norge kan forklares i lys av særnorske og globale religiøse endringer
- gjøre rede for hvordan kirken har forholdt seg til det nyreligiøse mangfoldet

Ferdigheter

Etter gjennomført emne skal studenten kunne:

- begrunne og forklare egne oppfatninger av fagets problemstillinger
- vurdere og begrunne etikk i religionene i et komparativt perspektiv
- reflektere kritisk over ulike problemstillinger knyttet til den moderne nyreligiøsiteten.
- planlegge og gjennomføre undervisning om etikk i religionene og nyreligiøsitet i ulike undervisningsmessige sammenhenger.

Emnets innhold:

Emnets første del presenterer fellestrekk og særtrekk ved de store verdensreligionene i et komparativt perspektiv. Det legges vekt på temaer i skjæringspunktet mellom religion, kultur og menneskerettigheter. Videre drøfter emnet hvorvidt det eksisterer et felles etisk fundament i religionene. Det legges særlig vekt på spørsmålet om hvordan etisk fellesstoff i religionene kan representere et utgangspunkt for dialog og samhandling både globalt og nasjonalt.

Emnets andre del gir en bred presentasjon av de nyreligiøse bevegelser, slik disse har utviklet seg i rammen av den sosiale og kulturelle kontekst fra 1970-tallet frem til vår tid. Det vil bli særlig fokusert på hvordan ulike nyreligiøse bevegelsene har fremtrådt i norsk sammenheng og hvordan disse kan ses i lys av globale endringer. Man vil i særlig grad drøfte hvordan kirken har forholdt seg til disse ulike nyreligiøse retningene.

Organisering og arbeidsmåter:

Undervisnings- og læringsformen i emnet er blandet læring, som vil si at studentene møtes sammen med lærer åtte timer i løpet av semesteret for samtale og diskusjon om det digitale undervisningsmaterialet som de på forhånd har sett.

Vurdering og eksamen:

Alle arbeidskrav og eksamener er individuelle og leveres digitalt. Frister for innleveringer blir kunngjort ved semesterstart.

Arbeidskrav

For kunne gå opp til eksamen må studenten ha fått godkjent følgende arbeidskrav to uker før eksamensdato:

- Se gjennom minst 75 % av det digitale undervisningsmaterialet.
- Møte til minst seks (6) av åtte (8) timer klasseromsdiskusjon.
- Holde to klassepresentasjoner på 4-6 minutter hver, hvor du:
  1. presenterer en konkret etisk problemstilling og hvordan to-tre religioner forholder seg til dette spørsmålet.
  2. presenterer en nyreligiøs bevegelse.
- Gi tilbakemelding på medstudents klassepresentasjon.

Eksamen:

Vurderingsform	Varighe t	Varighetstype	Merknad
Muntlig eksamen	25	minutter	Ingen forberedelsestid Høgskolen fastsetter om muntlig eksamen blir digital eller på campus.

Endelig vurdering i emnet skjer på grunnlag av den muntlige eksamen. Ved karakterfastsettelse benyttes en gradert karakterskala fra A til F, der E er laveste ståkarakter.

Pensumlitteratur:

Pensum merket med * tilgjengelig i kompendium som er tilgjengelig på emnets nettside.

*Bexell, Göran och Carl-Henric Grenholm (1997): *Teologisk etik – En introduktion*. Stockholm: Verbum, ss. 13-68.

Bucar, E. og Barbara Barnett (2005): *Does Human Rights Need God?* Grand Rapids: Eerdmans, ss. 25-103, 135-155, 205-224.

Henriksen, Jan-Olav og Kathrin Pabst (2013): *Uventet og ubedt. Paranormale erfaringer i møte med tradisjonell tro*. Oslo: Universitetsforlaget, ss 11-188.

*Romarheim, Arild (2011): "Nyåndelig folkereligiøsitet," i: Engelsviken, Tormod, Og Olsen, Rolv og Thelle, Notto R. (2011): *Nye guder for hvermann? Femti år med alternativ spiritualitet*. Trondheim: Tapir forlag, ss. 41-60.

*Wentzel Wolfe R., and Christine E. Gudorf (eds.) (1999): *Ethics and World Religions. Cross-Cultural Case Studies*. Maryknoll, New York: Orbis Books, ss. 23-41, 64-107.

*Østnor, Lars. (red.) (1995). *Mange religioner - én etikk?* Oslo: Universitetsforlaget, ss. 11-96, 215-236.

*Aadnanes, Per M. (2008): *Gud for kvarmann. Kyrkja og den nye religiøsiteten*. Oslo: Universitetsforlaget, ss. 24-188 og 220-308.